

**PROGRAM MJERA ZA PREVENCIJU, ZAŠTITU I BORBU PROTIV
NASILJA U PORODICI ZA PODRUČJE
BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE
2019-2020. godina**

Novembar, 2018. godine

S A D R Ž A J

I Pravni osnov za izradu dvogodišnjeg Programa mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici za područje BPK-a, Goražde.....1

- Domaći pravni okvir.....1
- Krivični zakon FBiH („Sl. novine Federacije BiH“ , broj 36/03, 21/04 ,69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14 i 76/14 1
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici.....1
- Zakon o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine.....1
- Gender akcioni plan BiH (2013-2017).....1
- Strategija za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici FBiH (2013-2017).....2
- Međunarodni pravni okvir.....3
- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (1948).....3
- Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena - CEDAW (1979).....4
- Konvencija o pravima djeteta (1989).....4
- Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja 4

II Analiza stanja u oblasti prevencije i zaštite od nasilja u porodici na području BPK-a, Goražde. 5

III Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodica period 2019-2020. godina:

1. Zaštita prava žrtava.....10
2. Unaprjeđenje usluga.....11
3. Normativno pravni okvir.....12
4. Supervizija i edukacija.....13
5. Vođenje evidencije i dokumentacije.....14
6. Preventivne aktivnosti.....15
7. Monitoring i izvještavanje.....16

I. PRAVNI OSNOV ZA IZRADU PROGRAMA MJERA ZA PREVENCIJU, ZAŠTITU I BORBU PROTIV NASILJA U PORODICI

DOMAĆI PRAVNI OKVIR

Krivični zakon F BiH („ Službene novine F BiH, br. 36/03, 21/04 i 18/05“)

Krivični zakon Federacije BiH, je jedan od osnovnih zakonskih propisa po kojim postupa policija u slučajevima nasilja u porodici, Krivična djela protiv braka, porodice i mladeži (čl. 214 - čl.224), nasilje u porodici članom 222. definiše kao posebno djelo. U članu 2. stav 20. Krivičnog zakona Federacije BiH, članovi porodice se smatraju: bračni i izvanbračni drug, bivši bračni i izvanbračni drug, krvni rođak u ravnoj liniji, usvojitelj i posvojenik, rođak u pobočnoj liniji do trećeg stepena zaključno i srodnik po tazbini do drugog stepena zaključno.

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici („Službene novine Federacije BiH“, broj 20/13)

Ovim zakonom uređuje se: zaštita od nasilja u porodici, pojam porodice i nasilje u porodici, vrsta i svrha zaštitnih mjera za osobe koje su počinile radnje nasilja u porodici, način i postupak izricanja zaštitnih mjera, zaštita žrtve od nasilja u porodici, međusobna povezanost svih subjekata koji su u funkciji zaštite od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici.

U članu 37. stav 1. pomenutog Zakona određeno je da Vlada kantona donosi dvogodišnji program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici za područje kantona. U istom je taksativno nabrojano šta navedeni Program mora obavezno da sadrži.

Nadležne institucije određene zakonom, kao i nadležni pravosudni organi dužni su za područje jedne ili više općina potpisati protokol o saradnji kojim će biti utvrđena međusobna prava i obaveze u postupku prijavljivanja slučajeva nasilja u porodici, pružanja zaštite žrtvama nasilja u porodici, kao i u radu s nasilnim osobama.

Zakon o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst (“Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj 32/10)

Ovim zakonom uređuje se, promovira i štiti ravnopravnost spolova, garantiraju jednake mogućnosti i ravnopravan tretman svih osoba bez obzira na spol, u javnoj i u privatnoj sferi društva, te uređuje zaštita od diskriminacije na osnovu spola.(Član 1. Zakona o ravnopravnosti spolova Bosne i Hercegovine)

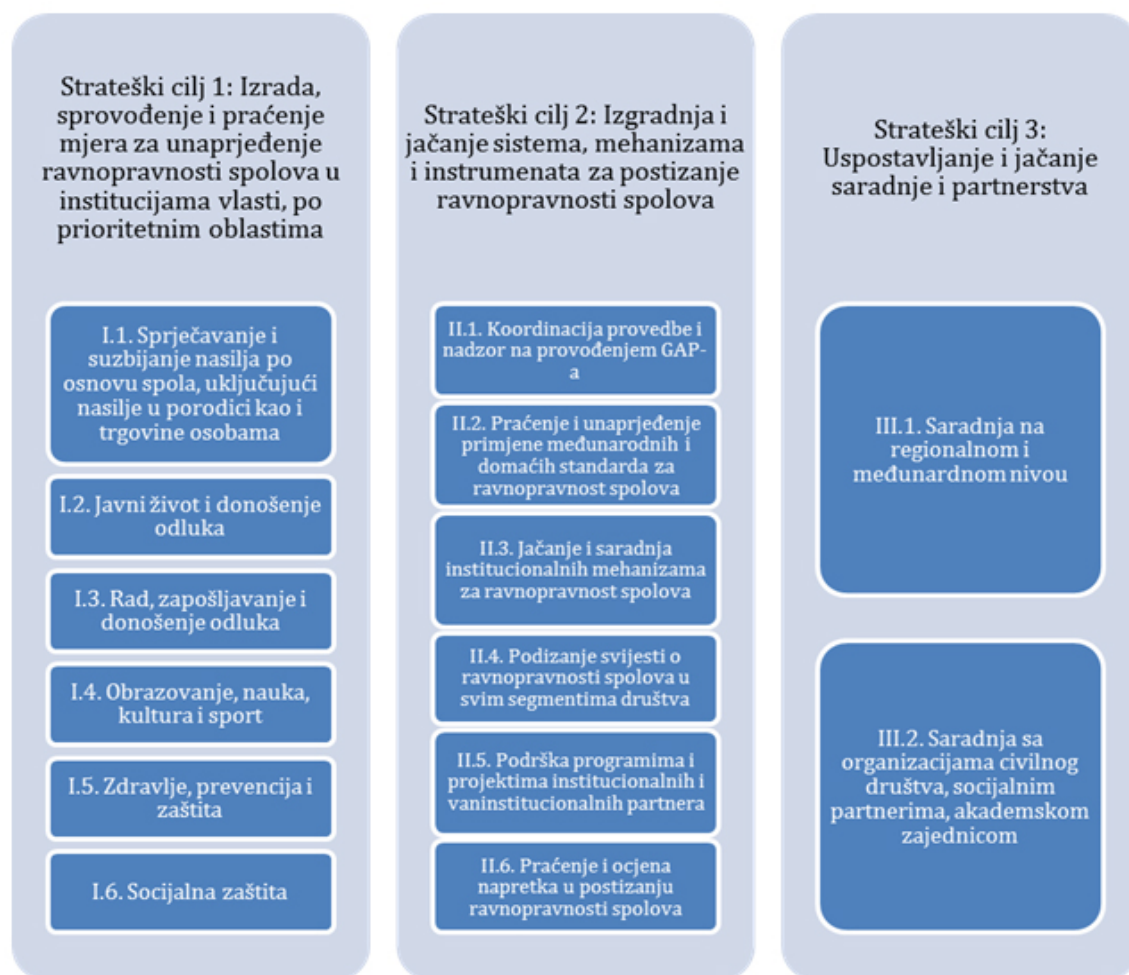
Član 6. stav 4. ovog Zakona definiše da su nadležne vlasti obavezne poduzeti odgovarajuće mjere radi eliminacije i sprečavanja nasilja po osnovu spola u javnoj i privatnoj sferi života, te osigurati instrumente pružanja zaštite, pomoći i naknade žrtvama, dok je u istom članu stavu 5. određeno da su nadležne vlasti obavezne poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući a ne ograničavajući se, na oblast obrazovanja radi eliminacije predrasuda, običaja i svih drugih praksi baziranih na ideji inferiornosti ili superiornosti bilo kojeg spola, kao i na stereotipnim ulogama osoba muškog i ženskog spola. Ovo uključuje, ali nije ograničeno na edukaciju i podizanje svijesti među državnim službenicima, u javnosti i na druge načine.

Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine (GAP BiH) za period 2018. – 2022

Gender akcioni plan Bosne i Hercegovine je strateški dokument koji sadrži strateške ciljeve, programe i mjere za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u svim područjima društvenog života i rada, u javnoj i privatnoj sferi. On daje smjernice za izradu godišnjih operativnih planova na entitetskoj, kantonalnoj i lokalnoj razini.

GAP BiH prati prioritete svih razina ustroja vlasti u BiH, oslanjajući se na Gender akcijski plan BiH 2006.-2011. godine, državnu i entitetske razvojne strategije, Strategiju za ravnopravnost muškaraca i žena Europske unije i druge mjerodavne strateške dokumente Vijeća Europe, Europske unije i Ujedinjenih naroda.

Ovaj strateški document i dalje sadrži sva područja društvenog života, ali su utvrđena prioritetna i transferzalna (*cross-cutting*) područja, kao i područja koja se odnose na jačanje sustava, mehanizama i instrumenata za postizanje ravnopravnosti spolova, te jačanje suradnje i partnerstva. Na taj način jasnije su utvrđene obaveze i odgovornosti resornih ministarstava u svakom prioritetnom području. Gender akcijski plan Bosne i Hercegovine za razdoblje 2018.-2022. godine sadrži tri strateška cilja unutar kojih su utvrđena prioritetna područja djelatnosti, odnosno program i mjere potrebni za ostvarivanje tog cilja.

Akcioni plan za provedbu Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici za period 2018-2020 ("Službene novine Federacije BiH"; broj 102/18

Realizacijom Strategije želi se postići smanjenje nasilja u porodici, te poboljšati servisi zaštite u slučajevima nasilja u porodici. Misija strategije je osnaživanje lokalne zajednice za borbu protiv nasilja i prevenciju nasilja kroz razvijanje planova prevencije, efikasno funkcioniranje servisa usluga, uspostavljanje referalnih mehanizama, razvijanje partnerstva između vladinog i nevladinog sektora, realizaciju projekata na nivou lokalne zajednice i jačanje porodice s akcentom na ekonomsku i odgojno-obrazovnu funkciju.

Strateški pravci i programi:

1. Usklađivanje normativno – pravnog okvira u oblasti nasilja u porodici sa domaćim i međunarodnim standardima iz ove oblasti:
  - Program 1.1 Usaglašavanje propisa iz oblasti socijalne zaštite
  - Program 1.2 Usaglašavanje propisa iz oblasti zaštite porodice s djecom
  - Program 1.3 Usaglašavanje propisa iz oblasti pravosuđa
  - Program 1.4 Usaglašavanje propisa iz oblasti obrazovanja
  - Program 1.5 Usaglašavanje propisa iz oblasti zdravstvene zaštite
  - Program 1.6 Usaglašavanje propisa iz oblasti sigurnosti
2. Unaprijediti znanje i vještine osoba koje se profesionalno bave pitanjima nasilja u porodici:
  - Program 2.1 Edukacija profesionalaca
  - Program 2.2 Edukacija sudija i tužilaca
3. Unaprijediti metodologiju za prikupljanje podataka o slučajevima nasilja u porodici:
  - Program 3.1 Uspostavljanje evidencija u slučajevima nasilja u porodici po oblastima
  - Program 3.2 Program provođenja statističkih istraživanja
4. Povećana društvena svijest o nasilju u porodici i oblicima nenasilničkog ponašanja:
  - Program 4.1 Podizanje svijesti i promocija nenasilnog ponašanja
5. Razvijen multidisciplinarni pristup u lokalnim zajednicama u pružanju odgovarajućih vidova zaštite i tretmana žrtava nasilja u porodici i rada s osobama koje su počinile nasilje u porodici:
  - Program 5.1 Protokoli o saradnji
  - Program 5.2 Ekonomsko osnaživanje žrtava nasilja u porodici
  - Program 5.3 Programi podrške
  - Program 5.4 Program rada s osobama koje su počinile nasilje u porodici
  - Program 5.5 Razmjena dobrih praksi

MEĐUNARODNI PRAVNI OKVIR

Oblast prevencije i zaštite od nasilja u porodici je regulirana i kroz međunarodne konvencije i dokumente koje je BiH ratificirala.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (1948)

Usvojena i proglašena rezolucijom generalne skupštine Ujedinjenih nacija 217 (III) od 10. decembra 1948. godine: 48 država glasalo za, nijedna protiv, dok je 8 bilo suzdržano (uključujući Jugoslaviju, Saudijsku Arabiju, Južnu Afriku i SSSR). Deklaracija ne predstavlja dio međunarodnog prava ali predstavlja značajno oruđe u primjeni diplomatskih i moralnih pritisaka na vlade koje krše neke ili sve odredbe deklaracije. Međunarodna konferencija Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima iz 1968. godine odlučila je da deklaracija "predstavlja obavezu za sve članice međunarodne zajednice".

Deklaraciju čini trideset članova koji okvirno čine sporazum o ljudskim pravima, ali za najznačajnije principe se smatraju sljedeći:

- Pravo na život, slobodu i sigurnost ličnosti;
- Pravo na obrazovanje;
- Pravo na zaposlenje, plaćene praznike, zaštita od nezaposlenosti i socijalna sigurnost;
- Pravo na puno učešće u kulturnom životu;
- Sloboda od torture ili svirepog, nehumanog tretiranja ili kazne;
- Sloboda mišljenja, uvjerenja i vjeroispovijesti;
- Sloboda izražavanja i mišljenja.

Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena – – Istanbulska konvencija („Službeni glasnik BiH“, broj 19/13)

Generalna skupština Ujedinjenih naroda 1979. godine istu je usvojila kao prvi sveobuhvatni međunarodno priznati dokument o pravima žena. Kao međunarodni ugovor na snagu je stupila 1981. godine.

Važno je napomenuti da je Konvencija sastavni dio Ustava BiH, te da se primjenjuje direktno i ima prioritet nad domaćim zakonima.

Konvencija je podijeljena u 16 članova a odnosi se na deset glavnih oblasti, koje obuhvaćaju: jednaka prava žena na učešće u političkom i javnom životu, uključujući pravo glasa kao i kandidiranje na izborima, učestvovanje u formuliranju i donošenju vladinih politika kao i obavljanju javnih funkcija, te jednako pravo žena u predstavljanju država na međunarodnom nivou, obrazovanju, obukama i jednake mogućnosti napredovanja u karijeri, jednaka prava u zadržavanju i mijenjanju državljanstva, u zapošljavanju, napredovanju i sigurnosti posla, te korištenju beneficija i druge.

Komitet za eliminaciju svih oblika diskriminacije nad ženama u svrhu praćenja primjene Konvencije, uspostavljen je 1982. godine. Države koje su ratificirale Konvenciju dužne su podnositi periodične izvještaje ovom komitetu. Generalna skupština UN – a usvojila je Opcioni protokol, koji je otvoren za pristupanje. Bosna i Hercegovina pristupila je i ratificirala navedeni protokol.

UN Konvencija o pravima djeteta (1989)

Konvencija o pravima djeteta prvi je međunarodni ugovor koji posebno propisuje koja sve prava pripadaju djeci. Usvojena je na Generalnoj skupštini Ujedinjenih nacija 20. novembra 1989. godine i postigla je jedinstven uspjeh jer je u kratkom roku prihvaćena od skoro svih zemalja svijeta. Konvencija o pravima djeteta je dogovor između zemalja kojim se djeci, gdje god da žive, garantuju ista prava. Kada vlada neke zemlje prihvati Konvenciju, ona pristaje na poštovanje prava djeteta koja su u njoj propisana. Ovom Konvencijom djeca su po prvi put izdvojena kao poseban subjekt međunarodnog prava i zaštite. Djeca su kroz Konvenciju prihvaćena kao ljudska bića koja mogu iskazati svoje potrebe i učestvovati u svim aktivnostima koje su važne za njih.

Osnovna dječija prava sažeta u Konvenciji:

- Pravo na preživljavanje;
- Pravo na zdravstvenu zaštitu;
- Pravo na podršku za djecu s teškoćama u razvoju;
- Pravo na podršku za djecu u siromaštvu;
- Pravo na porodičnu zaštitu;
- Pravo na mišljenje i izražavanje, sudjelovanje u donošenju odluka koja se tiču djece;
- Pravo na zaštitu od nasilja i zlostavljanja.

Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja (CAHVIO)

Usvojena je 11. maja 2011. godine u Istanbulu. Naime, nakon niza preporuka Vijeća Evrope o zabrani diskriminacije na osnovu spola i zaštiti od nasilja, koje su imale za cilj postavljanja zajedničkih ciljeva i minimuma zajedničkih standarda za države članice, ali nisu imale pravno obavezujući akt Vijeća Evrope u oblasti sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama. Po svojoj prirodi, ovaj akt ne mora biti direktno primjenjiv u državama potpisnicama, ali zahtjeva posebno prilagođavanje zakonskih i institucionalnih okvira država potpisnica radi njene uspješne implementacije.

Bosna i Hercegovina je 07. novembra 2013. godine postala šesta zemlja članica Vijeća Evrope koja je ratificirala Konvenciju. Ovim se BiH obavezala na poduzimanje zakonodavnih i drugih mjera radi osiguranja pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prevenciju nasilja nad ženama, zaštitu žrtava nasilja te kažnjavanje počinitelja nasilja.

II. ANALIZA STANJA U OBLASTI PREVENCIJE I ZAŠTITE OD NASILJA U PORODICI NA PODRUČJU BPK-a, Goražde

Na inicijativu Gender Centra Federacije BiH, uz finansijsku podršku UNFPA kroz Projekat *“Prevenција i suzbijanje seksualnog i rodno baziranog nasilja”* u Goraždu dana 20.07.2012. godine, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK-a, Goražde, Ministarstvo unutrašnjih poslova BPK-a, Goražde, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport BPK-a, Goražde, J.U. Centar za socijalni rad BPK-a, Goražde, Općinski Sud, Kantonalno Tužilaštvo Goražde, Općina Goražde (sada Grad Goražde) , Općina Foča – Ustikolina, Općina Pale – Prača i NVO Udruženje žena “SEKA” Goražde, zaključili su Protokol o postupanju nadležnih institucija u slučaju nasilja u porodici i rodno baziranog nasilja.

Osnovni cilj uspostavljanja referalnog mehanizma/Protokola bio je međusobno povezivanje svih institucija lokalne zajednice, kako bi zajedničkim djelovanjem, jasnim koracima i procedurama u postupanju omogućio da se žrtva osjeća sigurnom i zaštićenom nakon što progovori o nasilju i prijavi počinioca nasilja.

Pored uspostavljanja referalnog mehanizma cilj Protokola je i uspostava koordinacionog tijela, koje bi svojim djelovanjem odgovorilo na pojavu i prevenciju nasilja na području BPK – a Goražde.

Kroz rad na implementaciji Istanbulske konvencije u BPK-a, Goražde, tim Centra za edukaciju, terapiju i demokratski razvoj Kuća “SEKA” Goražde koncipirao je projekat *“Pravo na samoopredijeljen život slobodan od nasilja”*, koji je finansijsku podršku dobio od Organizacije za ženska prava i pomoć ženama Medica Mondiale Njemačka. Važan dio tog projekta odnosio se na istraživanje svih aktuelnih registrovanih slučajeva nasilja u porodici u BPK-a, Goražde u periodu od 2012. do 2017. godine.

Cilj istraživanja bio je da se objedine svi podaci o slučajevima registriranog nasilja u porodici u BPK-a, Goražde za period od 2012. do 2017. godine, te da se omogući uvid u pozitivne efekte implementacije Protokola u tom periodu, ali i u nedostatke istog. Na osnovu dobivenih podataka u aprilu 2018. godine, Koordinacijsko tijelo je izradilo preporuke i zaključke, te su iste upućene Vladi BPK-a, Goražde, Upravi Grada Goražde ali i svim institucijama na koje su preporuke adresirane.

Urađene preporuke i zaključci dati su s ciljem poboljšanja budućeg rada i saradnje nadležnih aktera u ovom domenu, otklanjanje problema i poteškoća u implementaciji Zakona o zaštiti od nasilja u porodici ali i provedbe Istanbulske konvencije na području BPK-a, Goražde. Otklanjanje te rad na smanjenu indetificiranih prepreka, problema u zaštiti i zbrinjavanju žrtava porodičnog nasilja u BPK-a, Goražde su ključ za stvaranje uslova da svaka/ki pojedinka/nac - (žrtva nasilja) ima mogućnost izbora za slobodan život od nasilja.

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 412 registrovanih slučajeva nasilja, gdje je nasilje prijavljeno nekoj od institucija ili organizacija nadležnih za rad u tom domenu (CZSR, MUP, Centar za edukaciju, terapiju i demokratski razvoj Kuća "SEKA" Goražde) u BPK-a, Goražde za period od 2012. do maja 2017. godine.

Istraživanje je urađeno kroz anketni upitnik koji je obuhvatio sljedeće kategorije:

- Opći podaci o žrtvi/počinitelju (obrazovanje, radni status itd.)
- Posebni aspekti kod žrtve/počinitelja (ovisnosti i dijagnostičirana oboljenja)
- Način prijavljivanja nasilja
- Intervencije nadležnih institucija / organizacija i saradnja
- Olakšavajući faktori koji su doprinijeli poboljšanju situacije (primarna i sekundarna podrška
- Otežavajući faktori (nespremnost žrtve i počinitelja za prihvatanje stručne pomoći)

- Trenutna situacija žrtve/počinitelja

Istraživanje je vršeno kvantitativnim metodama a podaci su obrađivani pomoću SPSS statističkog paketa. Podaci o broju godina žrtava i počinitelja rekodovani su u kategoričke varijable sa sljedećim nivoima:

1. Djeca starosne dobi od 0 do 14
2. Mladi od 14 do 18
3. Mladi odrasli od 18 do 30
4. Odrasli od 30 do 60
5. Sari od 60 i više

Istraživanjem su obuhvaćene sljedeće vrste nasilja:

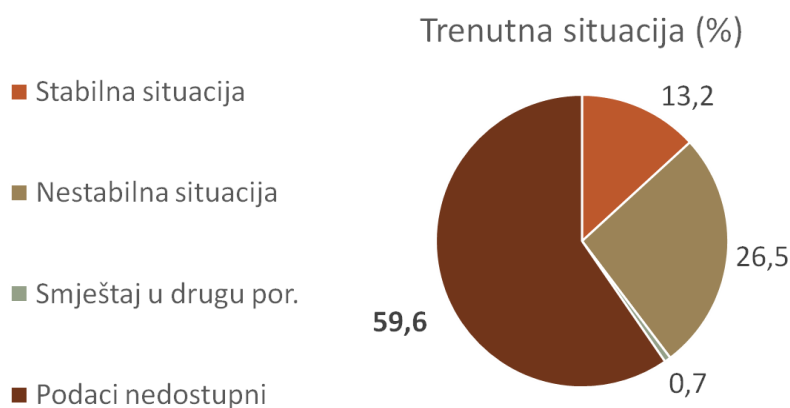
1. direktno psihičko nasilje
2. indirektno psihičko nasilje (žrtva prisutna kada su druge bliske osobe zlostavljane)
3. fizičko nasilje
4. seksualno nasilje
5. ekonomsko nasilje
6. socijalno nasilje
7. nasilje prema supružnici/ku
8. nasilje prema djetetu
9. uzajamno nasilje

1. Rezultati istraživanja za djecu od 0 do 14 godina pokazali su sljedeće:

36.7% (151, 69 djevojčica i 82 dječaka)

Vrste nasilja nad djecom:

- 90.1% indirektno psihičko nasilje
- 13.2% direktno psihičko
- 9.9% fizičko
- 6% seksualno
- 18.7% prijava prilikom posredovanja za razvod braka, a počinitelji su najčešće očevi sa ovisnostima prema iskazima drugih

2. Rezultati istraživanja za mlade od 14 do 18 godina pokazali su sljedeće:

7.8% (32, 16 mladih muških spola i 16 mladih ženskog spola)

Vrste nasilja nad mladima:

- 71.9% indirektno psihičko nasilje
- 62.5% direktno psihičko
- 12.5% fizičko

Počinitelji/ke su najčešće roditelji (78.1%, 25);

84.4% (27) muškog pola

63% (17) počinitelja imalo je ovisnost prema iskazima drugih

2 i 3. Rezultati istraživanja za mlade odrasle od 18 do 30 kao i za odrasle od 30 do 60 godina:

41.8% (172, 77.3% tj. 133 žene i 22.7% tj. 39 muškaraca)

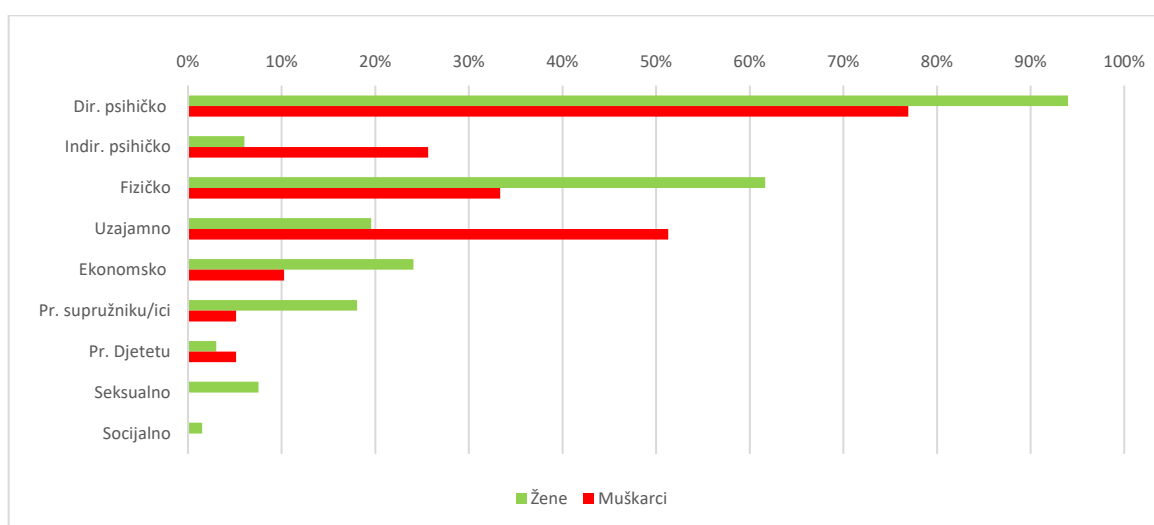
Među ženama žrtvama nasilja:

- 55.2% (69) nezaposlenih
- 18.8% (25) s traumatizacijom prema procjeni drugih
- 8.3% (11) s psihičkim oboljenjem
- 7.5% (10) s drugom vrstom oboljenja

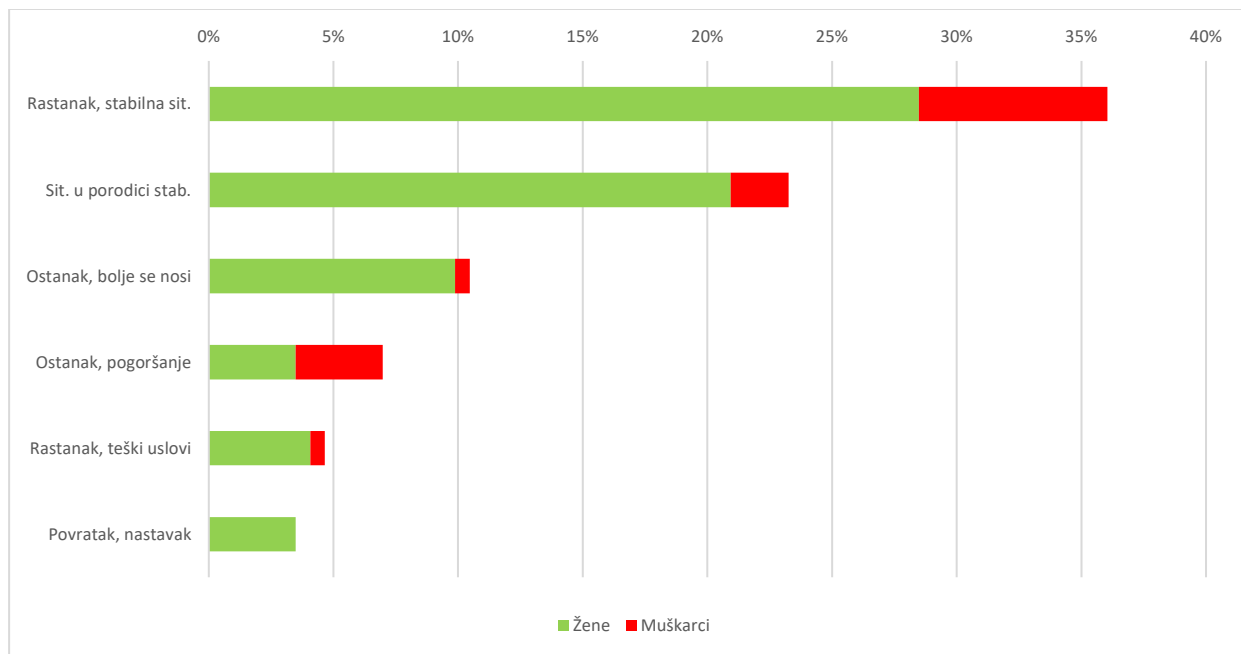
Počinitelji: 82.6% (142), SSS, njih 45.8% (65) ovisnost prema iskazu drugih, 77.4% nasilja nad ženama – muževi

Počiniteljke: 17.4% (30), PTSP

- 15% (20) žena i 7.7% (3) muškaraca odbijalo je procesuiranje nasilja
- 34.8% (8) bile su žene koje nisu imale vlastita primanja
- 26.1% (6) žene koje nisu bile u mogućnosti da riješe svoje stambeno pitanje kako bi se razdvojile od nasilnika
- Za 13.5% žena (18) od pomoći je bilo rješavanje stambenog pitanja, a za 12.8% žena (17) preseljenje u drugi grad.
- 18.8% (25) žena i 2.6% (1) muškaraca žrtava nasilja nisu imali vlastite prihode.
- 11.3% (15) žena i 7.7% (3) muškaraca žrtava nisu mogli da riješe svoje stambeno pitanje

Vrste nasilja koje su pretrpjeli odrasli, žene i muškarci: Za 15.1% odraslih žrtava rezultati nisu bili dostupni.

Rezultati intervencija u slučajevima nasilja nad odraslima (%) Za 15.1% odraslih žrtava rezultati nisu bili dostupni.

Rezultati istraživanja za žrtve stare životne dobi (60 - god)

- 5.6% (23,19 žena i 4 muškarca)
- žene žrtve: 36.8% (njih 7) traumatizacija prema procjeni, manje drugo oboljenje, psihičko oboljenje ili invalidnost
- 22 počinitelja (95.7%): muževi, sinovi i vanbračni partner, od njih 72.2% (16) ovisnost prema iskazu drugih
- direktno psihičko nasilje u 22 slučaja; fizičko u 11 slučajeva (57.9%)
- 52.2% žrtava (12) sada živi u stabilnoj situaciji (str. 53)

Intervencije CZSR i Centra za edukaciju, terapiju i demokratski razvoj Kuća" SEKA" Goražde

CZSR: 54.1% (223)

Zajednički razgovor s partnerima	63%
Razgovor sa žrtvom	61%
Razgovor s počiniteljem ili upozorenje	55%
Kućna posjeta	54%

Kuća SEKA: 12.1% (50)

Redovni psihoterapijski rad sa žrtvom	74%
Telefonski razgovor sa žrtvom	50%
Povremeno savjetovanje za žrtvu	42%

Intervencije MUP-a i postupci pravosuđa

Kad se tiče intervencija MUP-a policija je izašla na svaku prijavljeni događaj nasilja u porodici do čijeg se saznanja došlo u ovom ministarstvu na bilo koji način (mislim da je jako bitno).

MUP: 17.2% (71)

- U 97% (69) intervencija vršena je konsultacija sa tužilaštvom.

Sudski postupci pokrenuti u 4.4% (18) slučajeva iz uzorka:

- 9 uvjetnih osuda
- 8 privremenih lišavanja slobode
- 1 obaveza psihosocijalnog tretmana/ Zaštitna mjera

Evaluacija implementacije Protokola

Saradnja institucija / organizacija sa drugim relevantnim akterima (%)

2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
29.0	22.2	27.3	8.5	18.9

Postotak slučajeva prijavljenog nasilja na kojima je uspostavljena saradnja kroz period implementacije Protokola po godinama (%)

Istraživanje je pokazalo da su ovi podaci “vrh lednog brijega” iznad površine mora. U 58,3% slučajeva, podaci o trenutnoj situaciji su nedostupni.

Porastom broja godina žrtava povećava se i postotak ženskih žrtava nasilja u starosnim kategorijama.

Nasilje su češće činili muškarci (u 83.5% svih slučajeva u uzorku, 344) nego žene (u 16.5%).

III PROGRAM MJERA ZA PREVENCIJU, ZAŠTITU I BORBU PROTIV NASILJA U PORODICI ZA PODRUČJE BPK-a, Goražde

Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici					
	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivan i rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
1. Zaštita prava žrtava	1.1. Adekvatna primjena KZ F BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/03, 21/04 i 18/05“).	Ministarstvo za unutrašnje poslove Goražde, Kantonalno tužilaštvo Goražde Općinski sud Goražde	Hitno postupanje po predmetima nasilja u porodici, Jedinstvena I primjerena kaznena politika prema počiniocima	2019/2020. godina.	Nisu potrebna finansijska sredstva
	1.2. Dosljedna primjena Zakona o zaštiti od nasilja u porodici FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/13).	Ministarstvo za unutrašnje poslove Goražde Općinski sud Goražde	Broj izrečenih zaštitnih mjera Broj pokrenutih postupaka prema krivičnom zakonu	2019/2020. godina.	Nisu potrebna finansijska sredstva
	1.3. Osigurati dvije adekvatne stambene jedinice za potrebe prihvata i zbrinjavanja žrtava nasilja.	Vlada BPK – a Goražde Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK – a Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline, BPK- a Goražde Grad Goražde JU Centar za socijalni rad BPK- a Goražde	Broj adekvatnih stambenih jedinica stavljenih na raspolaganje	2019/2020. godina.	Sredstva iz kantonalnog i gradskog budžeta, te sredstva od međunarodnih organizacijai donatora
	1.4. Osigurati namjenska budžetska sredstva u okviru budžeta JU Centar za socijalni rad BPK Goražde za 2019. godinu (ekonomski kod 614200 – SOC 010), neophodna za pružanje interventne pomoći i podrške za žrtve nasilja u porodici.	Centar za socijalni rad BPK- a Goražde Ministarstvo za finansije BPK -a Goražde	Raspoloživa namjenska sredstva na ekonomskom kodu 614200 – SOC 010	2019/2020. godina	Budžetska sredstva JU Centar za socijalni rad BPK – a Goražde

2. Unaprijeđenje i osnaživanje postojećih kadrovskih i tehničkih kapaciteta	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivani rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
	2.1. Pokrenuti inicijativu za obezbjeđenje adekvatnog objekta za potrebe smještaja JU Centar za socijalni rad BPK Goražde, u skladu sa standardima i normativima propisanim za ustanove socijalne zaštite.	Vlada BPK-a Goražde Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK – a Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline, BPK – a Goražde Grad Goražde JU Centar za socijalni rad BPK – a Goražde	Obezbjeđen adekvatan objekat za smještaj JU Centar za socijalni rad BPK Goražde.	2019/2020. godina	Vlada BPK -a, Goražde Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice BPK – a Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline, BPK-a, Goražde Grad Goražde JU Centar za socijalni rad BPK-a, Goražde Donatorska sredstva.
	2.2. Osigurati adekvatne i prilagođene prostorne kapacitete u MUP – u BPK- a, Goražde, namijenjene za neometan rad i opservaciju sa žrtvama nasilja u porodici. 2.3. Osigurati educiranu stručnu osobu ženskog spola u MUP-u BPK Goražde za rad sa žrtvama nasilja u porodici.	MUP BPK – a Goražde	Osigurana jedna prostorija za rad sa žrtvama nasilja. Osigurana stručna osoba za rad sa žrtvama nasilja u porodici.	2019/2020 godina.	MUP BPK – a Goražde

3. Normativno pravni okvir	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivani rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
	3.1. Izrada internog akta kojim će se regulirati procedure prijema, prihvata, dužine boravka, finansiranja i druga pitanja u Prihvatištu za žrtve nasilja u porodici ("Sigurni stan").	JU Centar za socijalni rad BPK – a Goražde (uz stručnu podršku Kuća "SEKA" Goražde	Urađen interni akt.	2019. godina	Nisu potrebna finansijska sredstva
	3.2. Pokrenuti inicijativu za Izmjenu i dopunu Zakona o neprofitno-socijalnom stanovanju BPK Goražde u dijelu koji se odnosi na korisnike, na način da se i žrtve nasilja u porodici uvrste kao jedni od korisnika modela neprofitno – socijalnog stanovanja.	Koordinaciono tijelo Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice rad BPK-a, Goražde Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline Vlada BPK-a, Goražde Skupština BPK-a, Goražde	Žrtve nasilja u porodici uvrštene u Zakon o neprofitno-socijalnom stanovanju BPK Goražde.	2019/2020. godina	Nisu potrebna finansijska sredstva
	3.3. Ojačati Kantonalno koordinaciono tijelo za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici, kroz uvrštavanje i drugih institucija i organizacija („SOS Dječiji vrtić“ Goražde , „Udruženje Svjetlost Drine“ Goražde)	Koordinaciono tijelo na području BPK-a, Goražde Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice rad BPK-a, Goražde	Uključenost predmetnih institucija i organizacija u rad Kantonalnog koordinacionog tima.	2019. godina	Nisu potrebna finansijska sredstva

	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivani rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
4. Supervizije i edukacije	4.1. Organiziranje ciklusa edukacija – 4 seminara za stručne osobe na temu: „Adekvatni profesionalni pristup u radu sažrtvama nasilja i počiniteljima nasilja u porodici“	UŽ „SEKA” Goražde CZSR Goražde Koordinacijsko tijelo	Realizovani ciklusi edukacije, broj predstavnica/ka institucija, koje/is u prisustvovala/ cijelom ciklusu, stručne osobe unaprijedile kompetencije za rad s žrtvama i počiniteljima	2018/2019. godina	UŽ “SEKA” Goražde uz finansijsku podršku Medica Mondale Keln- Vlada BPK-a, Goražde – sredstva kao Mečing
	4.2. Organiziranje Međuinstitucijske “Razmjena dobre prakse “u primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u porodici/ - Tematski sastanci MUP Tuzla ili MUP Sarajevo sa MUP Goražde - 4 x 2 sata u 24 mjeseca	UŽ „SEKA “Goražde MUP, Goražde CZSR Goražde CZMZ Goražde	Kroz tematske sastanke unapređena međuinstitucijska “Razmjena dobre prakse“ između MUP-a, CZSR, CZMZ i MUPA-a ,Sarajevo i Tuzli Razvijena saradnja među institucijama	2018/2019. godina	UŽ “SEKA” Goražde uz finansijsku podršku Medica Mondale Köln Vlada BPK-a, Goražde – sredstva kao Mečing
	4.3. Organiziranje edukacija za članove koordinacionog tijela na temu: „Primjena Zakona o zaštiti od nasilja u porodici F BiH “– 4 x 2 sata u 24 mjeseca	UŽ „SEKA” Goražde CZSR Goražde Koordinacijsko tijelo Gender centar FBiH	Realizovana edukacija – članice/novi koordinacijskog tijela unaprijedili znanje	2018/2019. godina	UŽ “SEKA” Goražde uz finansijsku podršku Medica Mondale Köln Vlada BPK – a Goražde – kao Mečing
	4.4. Organizovanje redovne eksterne supervizije za profesionalce/ke koji/e direktno rade sa žrtvama nasilja	CZSR Goražde i UŽ „SEKA “Goražde - organizuje	Za profesionalce/ke koji/e direktno rade sa žrtvama nasilja redovnu externu superviziju	2019/2020	Vlada BPK-a, Goražde UŽ “SEKA” Goražde uz pomoć donatora

5. Vođenje evidencije i dokumentacije	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivani rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
	5.1. Dosljedna primjena vođenja evidencija propisanih važećim podzakonskim aktima-pravilnicima	MUP; Goražde JU CZSR BPK- a, Goražde Zdravstvene ustanove	Uspostavljene evidencije	Kontinuirano	Nisu potrebna finansijska sredstva
	5.2. Osigurati uspostavu elektronskog načina vođenja evidencija i podataka	MUP Goražde JU CZSR BPK- a, Goražde	Uspostavljen elektronski način vođenja evidencija i podataka	2019/2020. godina	Gender centar Federacije BiH, Donatorska sredstva
6. Preventivne aktivnosti	Aktivnosti	Nositelji	Indikatori/očekivani rezultat	Rok realizacije	Izvori finansiranja
	6.1. Promovisanje SOS telefona 1265	JU CZSR BPK -a Goražde Koordinacijsko tijelo	Informisana javnost	2019/2020. godina	Nisu potrebna finansijska sredstva
	6.2. Organiziranje radijskih i TV emisija, te džinglova vezanih za temu prevencije nasilja u porodici.	JU CZSR BPK -a Goražde UŽ “SEKA” Goražde Koordinacijski tim	Broj održanih radijskih i tv emisija	2019/2020. godina	UŽ “SEKA” Goražde uz finasijsku podršku Medica Mondale Köln i Vlade BPK-a, Goražde – kao Mečing
	6.3. Izrada letaka, afiša, brošura, te novinskih tekstova na temu prevencije nasilja u porodici.	JU CZSR BPK -a, Goražde UŽ “SEKA” Goražde Koordinacijski tim	Broj izrađenih promotivnih materijala.	2019/2020. godina	UŽ “SEKA” Goražde uz finasijsku podršku Medica Mondale Köln i Vlada BPK-a, Goražde – kao Mečing
	6.4. Organiziranje edukativnih radionica u osnovnim i srednjim školama na području Kantona, s temom međuvršnjačkog nasilja u školama		Broj održanih edukativnih radionica		
	6.5. Organizovanje edukativnih radionica za žene iz ruralnih sredina		Broj održanih edukativnih radionica i broj žena		
	6.6. Organizovanje ulične akcije u sklopi globalne kampanje "Jedna milijarda ustaje i pleše protiv nasilja nad ženama, djevojkama i djevojčicama	UŽ “SEKA” Goražde KUM Goražde Osnovne i srednje škole/ vijeće učenika Asocijaca srednjoškolaca	Dvije ulične akcije		UŽ “SEKA” Goražde Vlada BPK-a, Goražde i Grad Goražde

MONITORING I IZVJEŠTAVANJE:

Koordinacijsko tijelo će pratiti implementaciju Programa mjera i podnositi redovne i periodične izvještaje o implementaciji Programa mjera prema rokovima realizacije.

Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja u porodici prepoznaje kombinovano finansiranje predviđenih aktivnosti i to iz budžeta kantona, lokalnih zajednica, te putem projekata nevladinih organizacija, međunarodnih organizacija i donatora.

KORDINACIONO TIJELO PO PROTOKOLU 2012, PREVENCIJA, ZAŠTITA I ZBRINJAVANJE ŽRTAVA PORODIČNOG NASILJA NA PODRUČJU BPK-a, GORAŽDE

1. Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice, Muhamed Hadžić
  2. Ministarstvo za unutrašnje poslove BPK-a, Goražde, Said Hodžić , Senad Hurić, Edin Herenda
  3. UŽ „SEKA“Goražde, Esmā Drkenda, Alma Delizaimović
  4. JU Centar za socijalni rad BPK-a, Goražde, Azra Zorlak Kustura, Amela Džaferović
  5. Tužilaštvo BPK-a, Goražde, gospodin Predrag Golubović,
  6. Općinski sud Goražde, Milka Ristović ili Nisad Ahmetović
  7. Centar za mentalno zdravlje Goražde, Gordana Šapčanin
  8. Grad Goražde, Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove, Emira Djana, Azra Valjevčić
  9. Općina Foča u Federaciji, načelnik Kurtić Sanela
  10. Općina Pale u Federaciji, Sabina Imširević, Mersida Omerović
- PRIDRUŽENI KOORDINACIONOM TIJELU u 2018-toj godini
11. Projekt Jačanje porodice Goražde, Indira Hadžihafizbegović
  12. Udruženje "Svjetlost Drine" Goražde , Sanel Maslan, Muamer Mašić ili Mirsad Crljenković
  13. RTV BPK-a, Goražde, Edina Tabaković, Elvira Aganović